

Hallituksen esitys Eduskunnalle Norjan kanssa poroaitojen rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä muista toimenpiteistä porojen estämiseksi pääsemästä toisen valtakunnan alueelle tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi kesäkuussa 1981 tehdyn Suomen ja Norjan välisen sopimuksen poroaitojen rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä muista toimenpiteistä porojen estämiseksi pääsemästä toisen valtakunnan alueelle. Sopimuksella kumotaan ja korvataan maiden välillä vuonna 1952 tehty poroaitoja koskeva sopimus, jonka määräykset eivät enää kaikin osin vastaa tämän päivän poronhoidon tarpeita. Uudella sopimuksella pyritään toiminnan yksinkertaistamiseen ja tehostamiseen. Muutoksia on tehty erityisesti sopimuksen hallinto-organisaation, poro-

aitojen rakentamista koskevien määräysten ja karanneiden porojen palauttamista koskevien menettelytapojen osalta.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Sopimus tulee voimaan 30 päivän kuluttua siitä päivästä, jolloin sopimuspuolet ovat toisilleen ilmoittaneet, että niiden valtiosäännön mukaiset vaatimukset sopimuksen voimaantulle on täytetty. Laki on tarkoitus saattaa voimaan samana päivänä kuin sopimus.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

Suomen ja Norjan välillä tehtiin jo vuonna 1935 sopimus toimenpiteistä porojen estämiseksi kulkemasta maiden välisen noin 700 km:n pituisen valtakunnan rajan yli. Sopimuksen perusteella aloitettiin poroaidan rakennustyöt maiden välisellä rajalla vuonna 1937. Periaatteena on, että aidan rakennus- ja kunnossapitokustannukset jaetaan puoliksi maitten kesken. Sodan takia työt kuitenkin keskeytettiin. Tällä hetkellä sopimuksessa edellytettyä poroaitaa on rakennettu yhteensä 477 km. Pyrkimyksenä on ollut, että aita seuraisi valtakunnan rajaa. Paikoitellen se poikkeaa kuitenkin aina 2—3 km:n päähän siitä sekä Suomen että Norjan puolelle.

Suomi on rakennuttanut kustannuksellaan poroaidan 220 km:n pituisella rajaosuudella Angelista Pulmankiin. Tältä osin aita kulkee Suomen puolella kauempana rajana olevista Inarinjoesta ja Tenojoesta niin, että aita ei estä norjalaisia poroja pääsemästä jokilinjan itäpuolella oleville laidunmaille.

Ongelmana on ollut porolaitumien oikeudenmukainen ja kohtuullinen jakaminen maitten kesken alueella, jossa poroaita sijaitsee, sekä aidan toiselle puolelle karanneiden porojen palauttamista säätelevän menetelmän monimutkaisuus.

Suomen aloitteesta vuonna 1980 käytyjen neuvottelujen tuloksena allekirjoitettiin Helsingissä 3 päivänä kesäkuuta 1981 sopimus, joka hyväksyen voimassa olevan sopimuksen peri-

aatteet, sisältää eräitä sopimuksen soveltamisesta saatuun kokemukseen perustuvia tarkistuksia.

Suomen neuvotteluvaltuuskunnassa olivat edustettuina ulkoasiainministeriön lisäksi maa- ja metsätalousministeriö ja Lapin lääninhallitus sekä paliskuntain yhdistys.

2. Sopimuksen merkitys

Uuden sopimuksen tarkoituksena on poroaidan uudelleen rakentamisella ja sijoittamisella entistä tehokkaammin estää porojen kulkeutuminen valtakunnanrajan yli samoin kuin aidan rakennus- ja kunnossapitokustannusten oikeudenmukainen jakaminen. Rajan valvonnan helpottamiseksi pyritään myös siihen, että aita mikäli mahdollista seuraisi valtakunnan rajaa

ja että poikkeamat siitä olisivat mahdollisimman vähäiset. Nykyisin noudatettu käytäntö, jonka mukaan porohoitajat selvissä tapauksissa noutavat rajan yli karanneet porot, vahvistetaan sopimuksessa. Samalla pyritään estämään tällaisesta noutamisesta helposti aiheutuvien riitakysymysten syntymistä. Poroaitakomission tehtäviä ja toimivaltuuksia on lisätty. Yleensäkin sopimuksessa on pyritty ottamaan huomioon nykyaikaisen poronhoidon vaatimukset, kuten moottoriajoneuvojen käyttö.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Uuden poroaitasopimuksen soveltamisesta ei aiheudu valtiolle olennaisia lisämenoja nykyiseen tilanteeseen verrattuna.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Sopimuksen sisältö

1 artikla. Tämä artikla vastaa sisällöltään nykyisen sopimuksen (SopS 13/52) 1 artiklaa. Siihen sisältyy poronomistajien yleinen velvollisuus huolehtia poroistaan niin, että ne eivät pääse toisen valtakunnan alueelle.

2 artikla. Poroaita rakennetaan maiden väliselle rajalle Suomen, Norjan ja Ruotsin yhteisestä rajapyykistä Suomen, Norjan ja Neuvostoliiton yhteiseen rajapyykkiin yhtäjaksoisesti, lukuunottamatta noin 220 km:n pituista rajosuutta Angeli—Pulmanki. Tällä osuudella on nykyään valtakunnan rajana olevasta jokilinjasta kauempana kulkeva Suomen rakentama ja ylläpitämä poroaita. Se rakennetaan uudelleen valtakunnan rajan tuntumaan ja otetaan huomioon tässä sopimuksessa tarkoitettuna poroaitana sen jälkeen kun Suomessa valmisteltavana oleva uusi poronhoitolaki on luonut edellytykset tällaiselle toimenpiteelle. Poiketen nykyisen sopimuksen 2 artiklasta on tähän artiklaan otettu lisämääräys, että aita saa erityisissä tapauksissa 5 artiklassa mainitun poroaitakomission päätöksellä etäännyä aina 2 km:n päähän valtakunnan rajasta. Jos poikkeama on yli 2 km, on poroaitakomission sitä koskeva päätös vahvistettava noottien vaihdolla ulkoasiainministeriöiden välillä. Tällä tavalla on haluttu aikaansaada lisätakeita siitä, että aita mikäli mahdollista seuraisi valtakunnan rajaa.

3 artikla. Artiklan sanamuotoa on täsmennetty siten, että aitalinjaa pidetään kaikissa tämän sopimuksen alaan kuuluvissa kysymyksissä määrävänä rajana, eikä ”valtakunnan rajana”, kuten nykyisen sopimuksen 3 artiklassa on sanottu. Poronhoitotyön edellyttämä liikkuvin valtakunnan rajan yli poroaitalinjaan saakka on sallittu.

4 artikla. Tässä artiklassa määritellään kummankin valtakunnan rakennettavat ja kunnossapidettävät aitaosuudet.

5 ja 6 artikla. Uuden sopimuksen eräänä tarkoituksena on ollut yksinkertaistaa ja tehostaa sopimuksen toteuttamiseksi perustettua hallinto-organisaatiota. Keskeisenä hallintoelimenä tulee toimimaan 5 artiklassa tarkoitettu nelijäseninen poroaitakomissio. Sen tehtävänä on muun muassa vahvistaa poroaidan rakentamista ja kunnossapitoa varten erityinen tekninen työselitys, joka tällä hetkellä muodostaa sopimuksen liitteen. Poroaitakomission tehtävänä on edelleen valvoa aidan rakentamista ja kunnossapitoa sekä päättää, kuten edellä on sanottu, poroaidan mahdollisista poikkeamisista valtakunnan rajasta. Sopimuksen 5 ja 6 artikla korvaavat nykyisen sopimuksen 5—12 artiklan.

7—17 artikla. Näissä artikloissa käsitellään karanneiden porojen palauttamisessa noudatettavaa menettelyä. Ne korvaavat nykyisen sopimuksen artiklat 13—17 ja 19—26. Tavoitteena on ollut menettelyn yksinkertaistaminen ja

sen saattaminen vastaamaan tämän päivän käytäntöä. Nykyisen sopimuksen mukaan porojen palauttamisessa on aina asianomaisen nimismiehen myötävaikutus tarpeen. Merkittävin muutos tähän käytäntöön on 8 artiklaan otettu määräys mahdollisuudesta palauttaa porot poronhoitajien omin toimin silloin kun porojen rajanylitys on vähäinen ja tapahtunut hiljaintain ja poronomistajat molemmin puolin rajaa ovat asiasta yhtä mieltä. Myöhemmin tällaisesta palauttamisesta helposti syntyvien erimielisyyksien välttämiseksi on artiklassa määrätty lisäedellytykseksi palauttamiselle, että tässä tarkoitettu yhteisymmärrys poronomistajien kesken on todettava kirjallisesti. Asiantuntija voidaan tehdä kutakin yksittäistä tapausta varten erikseen tai yleisenä etukäteen määrätyn paliskunnan aluetta koskevaksi.

18 artikla. Uudessa sopimuksessa on säilytetty toisaalta lääninhallituksen ja fylkesmannin ja toisaalta nimismiesten keskeiset toimivaltuudet poroasioitten hoitamisessa. Artikla vastaa nykyisen sopimuksen 18 artiklaa.

19 artikla. Tämä artikla vastaa nykyisen sopimuksen 27 artiklaa. Näillä määräyksillä ei ole käytännössä suurta merkitystä.

20 artikla. Tähän artiklaan on otettu uuteen määräykseenä mahdollisuus käyttää maastoajoneuvoja poronhoitotyössä valtakunnan rajasta riippumatta. Moottoriajoneuvoon sovelletaan ajoneuvon kuljettajan kotimaan lain säännöksiä ajoneuvon teknisistä varusteista ja ajolupia koskevilta osin. Mikäli sen sijaan toisessa valtakunnassa olisi jonkun alueen osalta voimassa esimerkiksi luonnonsuojelunäkökohtiin perustuvia määräyksiä moottoriajoneuvojen käytöstä yleensä, koskevat ne artiklan mukaan myös puheena olevien maastoajoneuvojen käyttöä. Näitä määräyksiä sovellettaessa on huomattava erityisesti moottorikäyttöisten ajoneuvojen maastokäytön rajoittamisesta annetun lain (606/77) säännökset. Artiklan määräyksellä ei tehdä poikkeusta moottoriajoneuvojen kuljettamista yleisellä tiellä koskeviin säännöksiin.

21 ja 22 artikla. Artiklat vastaavat nykyisen sopimuksen 28 ja 29 artiklaa.

23 artikla. Nykyisen sopimuksen 30 artiklan mukaan tahallista poroaidan vahingoittamisesta ja siinä olevan veräjän aukijättämisestä on rangaistuksena vankeus. Jos teko on tapahtunut varomattomuudesta, on seuraamuksena sakko. Uuden sopimuksen 23 artiklan mukaan on rangaistus sakkoa, jollei asianomaisessa maassa voimassa olevan rikoslainsäädännön mukaan

teosta ole säädetty ankarampaa rangaistusta. Tämä merkitsee rangaistusseuraamusten lievenemistä sikäli, että veräjän aukijättämisestä ei enää voitaisi Suomessa tuomita vankeuteen. Kuten nykyisinkin myös tuottamuksesta tehdyt teot olisivat, toisin kuin yleisen lain mukaan, edelleen rangaistavia. Tämä onkin perusteltua ottaen huomioon erämaassa osoitetuun tahallisuuteen liittyvät todisteluvaikeudet.

Artiklan mukaan syyte- tai korvauskanteen vireillepano ei ole rajoitettu siihen valtakuntaan, jossa syyllinen asuu, kuten nykyisessä sopimuksessa, vaan kanne voidaan panna viireille rikoslain yleisten sääntöjen mukaan.

24 artikla. Välityslautakuntaa koskevat määräykset vastaavat olennaisilta osin nykyisen sopimuksen 31 artiklan määräyksiä.

25 artikla. Sopimuksen voimaantuloa koskevat määräykset vastaavat yleistä käytäntöä. Artikla korvaa nykyisen sopimuksen 32—34 artiklan.

2. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Sopimuksen 3, 8 ja 20 artiklojen määräykset rajanylitysoikeudesta merkitsevät poikkeusta ulkomaalaisten maahantuloa koskeviin määräyksiin ja siten puuttumista kummankin maan suvereniteettioikeuksiin ja vaativat näin ollen eduskunnan hyväksymisen. Sopimuksen 23 artikla, joka koskee rangaistuksia, sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä.

3. Voimaantulo

Sopimus tulee voimaan 30 päivän kuluttua siitä päivästä, jolloin sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen sopimuksen voimaantulon edellyttämien valtiosäännön mukaisten vaatimusten täyttymisestä. Sopimus on voimassa 10 vuotta. Laki sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä on tarkoitettu saattaa voimaan samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 § mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi ne Helsingissä 3 päivänä kesäkuuta 1981 poroaidojen rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä muista toimenpiteistä porojen

estämiseksi pääsemästä toisen valtakunnan alueelle tehdyn Suomen ja Norjan välisen sopimuksen määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Norjan kanssa poroaitojen rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä muista toimenpiteistä porojen estämiseksi pääsemästä toisen valtakunnan alueelle tehdyn sopimuksen eräiden määräyksien hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Helsingissä 3 päivänä kesäkuuta 1981 Suomen ja Norjan välillä poroaitojen rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä muista toimenpiteistä porojen estämiseksi pääsemästä toisen valtakunnan alueelle tehdyn sopimuksen määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

3 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä päivänä.

Helsingissä 14 päivänä tammikuuta 1982

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa

Pääministeri

MAUNO KOIVISTO

Ulkoasiainministeri *Paavo Väyrynen*

Suomen ja Norjan välinen
SOPIMUS

Poroaitojen rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä muista toimenpiteistä porojen estämiseksi pääsemästä toisen valtakunnan alueelle

Suomen Tasavallan hallitus ja Norjan Kuningaskunnan hallitus, haluten uudistaa ja kehittää Suomen ja Norjan välillä 18 päivänä maaliskuuta 1952 poroaitojen rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä muista toimenpiteistä porojen estämiseksi ylittämästä valtakuntien rajaa tehdyn sopimuksen määräyksiä, ovat sopineet seuraavasta uuden sopimuksen tekstistä:

I luku

Paimennusvelvoite

1 artikla

Paimennusvelvoite

Suomalaiset ja norjalaiset poronostajat ovat velvolliset huolehtimaan porojensa jatkuvasta asianmukaisesta paimentamisesta siten, että niiden pääseminen toisen valtakunnan alueelle mikäli mahdollista estyy.

II luku

Aidat

2 artikla

Mihin aita rakennetaan

Porojen estämiseksi pääsemästä kulkemaan valtakunnanrajan yli rakennetaan ja kunnossapidetään aita Suomen, Norjan ja Ruotsin yhteisen kolmen valtakunnan rajapyykin (rajapyykki 294) ja Suomen, Norjan ja Sosialistis-

KONVENSIJON

mellom Republikken Finland og Kongeriket Norge om bygging og vedlikehold av reingjerder og andre tiltak for å hindre at rein kommer inn på det andre rikets område

Republikken Finlands regjering og Kongeriket Norges regjering, som ønsker å fornye og utvikle bestemmelsene i konvensjonen av 18 mars 1952 mellom Finland og Norge om bygging og vedlikehold av reingjerder og andre tiltak for å hindre at rein kommer over grensen mellom de to riker, er blitt enige om følgende tekst til ny konvensjon:

Kapittel I

Vokteplikt

Artikkel 1

Vokteplikten

Finske og norske reineiere plikter å sørge for at deres rein til enhver tid blir forsvarlig voktet slik at det så vidt mulig unngås at reinen kommer inn på det andre rikets område.

Kapittel II

Gjerder

Artikkel 2

Hvor det skal oppføres gjerde

For å hindre at rein kommer over riksgrensen skal det oppføres og vedlikeholdes et gjerde på strekningen fra treriksryosa mellom Finland, Norge og Sverige (riksrøys 294) til treriksryosa mellom Finland, Norge og Sam-

ten Neuvostotasavaltojen Liiton Muotkavaaras-
sa (Krokfjell) olevan yhteisen kolmen valta-
kunnan rajapyykin väliselle osuudelle.

Yllä mainitulle osuudelle rakennetaan aita
yhtäjaksoisesti, lukuunottamatta osuutta Ange-
lista rajapyykkiin 343.

Aidan on seurattava valtakunnanrajaa. Aita
saa kuitenkin erityisissä tapauksissa 5 artiklas-
sa mainitun poroaitakomission päätöksellä poi-
keta aina 2 kilometrin päähän valtakunnan-
rajasta, milloin kohtuuttomien rakennus- tai
kunnossapitokustannusten välttäminen tai aidan
tehokkuuden turvaaminen niin vaativat. Jos
poikkeama valtakunnan rajasta on yli kaksi
kilometriä, on poroaitakomission sitä koskeva
päätös vahvistettava noottienvaihdolla valtakun-
tien välillä. Päätettäessä aidan poikkeamisesta
valtakunnan rajasta, on kuitenkin huolehdittava
siitä, etteivät toisen valtakunnan poronimis-
tajat menetä laidunalueutta olennaisesti enem-
män kuin toisen.

3 artikla

Aitalinja rajana

Niillä osuuksilla, joille valtakuntien välille
on 2 artiklan mukaisesti rakennettu aita, pide-
tään aitalinjaa määräävänä rajana kaikissa tä-
män sopimuksen alaan kuuluvissa kysymyksissä.

4 artikla

Työselitys ja vastuu aidan rakentamisesta ja kunnossapidosta

Aita rakennetaan ja kunnossapidetään 5 ar-
tiklassa mainitun poroaitakomission vahvista-
man työselityksen mukaisesti.

Norja rakentaa ja kunnossapitää aidan seu-
raavilla osuuksilla:

1. Kolmen valtakunnan rajapyykistä Troms-
sassa (rajapyykki 294) rajapyykkiin 316.
2. Nuolasjoen suulta Angeliin.
3. Rajapyykistä 353 Suomen, Norjan ja So-
sialististen Neuvostotasavaltojen Liiton Muot-
kavaarassa (Krokfjell) olevaan yhteiseen kol-
men valtakunnan rajapyykkiin.

Suomi rakentaa ja kunnossapitää aidan seu-
raavilla osuuksilla:

1. Rajapyykistä 316 Nuolasjoen suulle.
2. Rajapyykistä 343 rajapyykkiin 353.

veldet av Sovjetiske Sosialistiske Republikker
på Muothavarre (Krokfjell).

På den nevnte strekningen skal gjerdet opp-
føres sammenhengende unntatt strekningen fra
Angeli til riksrøys 343.

Gjerdet skal følge riksgrensen. Den rein-
gjerdekommissjon som i henhold til artikkel 5
skal oppnevnes, kan bestemme at gjerdet i
særlige tilfelle kan avvike inntil 2 km fra riks-
grensen hvor det er nødvendig for å unngå
uforholdsmessige utgifter til oppføring og ved-
likehold eller for å trygge gjerdets effektivitet.
Der som avviket blir over 2 km, må rein-
gjerdekommissjonens vedtak godkjennes gjen-
nom noteveksling mellom de to riker. Ved be-
stemmelse om at gjerdet skal avvike fra riks-
grensen, skal det iakttas at reineiere i det ene
riket ikke skal berøves beitemark i vesentlig
større utstrekning enn reineiere i det annet
rike.

Artikkel 3

Gjerdelinje som skille

På de strekninger hvor gjerde i medhold
av artikkel 2 er oppført mellom de to rikene,
er gjerdelinjen avgjørende skille for alle spørs-
mål som omhandles i denne konvensjon.

Artikkel 4

Arbeidsbeskrivelse og ansvar for oppføring og vedlikehold

Gjerdet oppføres og vedlikeholdes i samsvar
med den arbeidsbeskrivelse som fastsettes av
den reingjerdekommissjon som i henhold til
artikkel 5 skal oppnevnes.

Finland fører opp og vedlikeholder gjerdet
på følgende strekninger:

1. Fra riksrøys 316 til Njuolasjokas mun-
ning.
 2. Fra riksrøys 343 til riksrøys 353.
- Norge fører opp og vedlikeholder gjerdet
på følgende strekninger:
1. Fra tretriksrysa i Troms (riksrøys 294)
til riksrøys 316.
 2. Fra Njuolasjokas munning til Angeli.
 3. Fra riksrøys 353 til riksrøysa mellom
Finland, Norge og Samveldet av Sovjetiske
Sosialistiske Republikker på Muothavarre
(Krokfjell).

Kummallakin maalla on oikeus kustannuksellaan korottaa tai vahvistaa rakennettua aittaa tarpeelliseksi katsomassaan laajuudessa. Tällaiset työt eivät saa heikentää aidan kestävyyttä.

5 artikla

Poroaitakomissio

Aidan rakentamista ja kunnossapitoa 4 artiklassa mainituilla aitaosuuksilla valvomaan asetetaan nelijäseninen suomalais-norjalainen poroaitakomissio. Sen jäsenistä kummankin valtakunnan hallitus nimittää kaksi neljäksi vuodeksi kerrallaan. Puheenjohtajana toimii vuorovuosina kummankin valtakunnan edustaja. Ensimmäisellä kerralla ratkaistaan puheenjohtajuus arvalla.

Poroaitakomissio vahvistaa työselityksen raja-aidan rakentamista ja kunnossapitoa varthen ja valvoo, että aita rakennetaan ja kunnossapidetään työselityksen mukaisesti.

Kummankin valtakunnan asianomaisten porotalouden hallintoelinten tehtävänä on asettaa riittävä määrä aidan kunnossapitäjiä, joiden tulee tarkastusmatkoillaan korjata aitoja. Vioista, joita ei täten voida korjata, tulee kunnossapitäjän tehdä kirjallinen selostus poroaitakomisiolle. Tarpeelliset korjaukset on suoritettava mahdollisimman nopeasti.

Kumpikin valtakunta vastaa poroaitakomissioon nimittämiensä jäsenten kustannuksista.

Jos poroaitakomissio ei pääse yksimieliseen ratkaisuun, tulee asia saattaa 24 artiklassa mainitun välityslautakunnan lopullisesti päätettäväksi.

6 artikla

Rakentaminen ja tarkastus

Tämän sopimuksen mukaisesti rakennettavien aitojen rakentamista tarkoitaviin toimenpiteisiin on ryhdyttävä sen kalenterivuoden aikana, joka seuraa 25 artiklan mukaista sopimuksen voimaantuloa.

Kummallakin valtakunnalla on oikeus määrätä tarkastusmies valvomaan ja tarkastamaan aidan koriausta ja kunnossapitoa. Tarkastusmiehen tulee myös valvoo, että aitalinja pidetään siistissä kunnossa ja että sen sopimuksessa tarkoitettu käyttö ja sillä liikkuminen on sopusoinnussa asianomaisen maan voimassa olevien määräysten kanssa.

Hvert rike har adgang til for egen regning å foreta slik forhøyelse eller forsterkning av gjerdet som det finner grunn til. Slike arbeider må ikke svekke gjerdets holdbarhet.

Artikkel 5

Reingjerdekommissjonen

Til å overvåke bygging og vedlikehold av de gjerdestrekninger som er nevnt i artikkel 4 skal det oppnevnes en finsk-norsk reingjerdekommissjon på fire medlemmer. Hver av regjeringene i de to rikene oppnevner to medlemmer for en periode på fire år. Vervet som formann skal annet hvert år utføres av en finne og en nordmann. Første gang avgjøres formannsvervet ved loddtrekning.

Reingjerdekommissjonen fastsetter arbeidsbeskrivelse for bygging og vedlikehold av grensegjerdet, og skal påse at gjerdet bygges og vedlikeholdes i samsvar med arbeidsbeskrivelsen.

Det påligger vedkommende forvaltningsorgan for reindrift i hvert av de to rikene å utse et tilstrekkelig antall personer til å føre tilsyn med gjerdet, og til å foreta reparasjoner på sine inspeksjonsreiser. Feil som ikke kan rettes på denne måten, skal utbedres så snart som mulig og vedkommende person skal gi skriftlig rapport om feilen til reingjerdekommissjonen.

Hvert rike bærer selv utgiftene til sine medlemmer i reingjerdekommissjonen.

Dersom det ikke oppnås enstemmige vedtak i reingjerdekommissjonen, skal saken forelegges den i artikkel 24 nevnte voldgiftsnemnd til endelig avgjørelse.

Artikkel 6

Bygging og tilsyn

Tiltak for å bygge de gjerder som skal oppføres i medhold av denne konvensjon, skal være påbegynt i kalenderåret etter at konvensjonen er trådt i kraft i henhold till artikkel 25.

Hvert av rikene har rett til å oppnevne en tilsynsman som skal overvåke og inspisere bygging og vedlikehold av gjerdet. Tilsynsmannen skal også kontrollere at det blir ryddet opp langs gjerdelinjen, og at øvrig bruk og ferdse i samband med konvensjonen er i samsvar med gjeldende regler i vedkommende

Havaituista laiminlyönneistä tai vioista on tarkastusmiehen tehtävä kirjallinen ilmoitus poroaitakomissiolle.

III luku

Porojen rajanylitys

7 artikla

Rajanylitys. Ilmoitus ja pöytäkirja

Kun on todettu, että toisesta valtakunnasta kotoisin olevia poroja on tullut toisen valtakunnan alueelle, on nimismiehen mahdollisimman pian ilmoitettava siitä toisen valtakunnan asianomaiselle nimismiehelle. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi porojen arvioitu lukumäärä, rajanylityspaikka sekä porojen palauttamisen aika ja paikka. Ilmoitus on lähetettävä sähköitse tai puhelimitse taikka, ellei tämä ole mahdollista, kirjeitse. Kun ilmoitus tehdään puhelimitse, se on mahdollisimman pian vahvistettava kirjallisesti.

Jos suomalaiset ja norjalaiset porot ovat sekaantuneet keskenään siten, että nimismiehen mielestä on toimitettava erotus, on hänen ilmoituksessaan siitä tiedotettava sekä samalla tai mahdollisimman pian sen jälkeen eri ilmoituksella määrättävä erotuksen aika ja paikka.

Jos on syntynyt 12 artiklan mukaan korvattavaa vahinkoa, on nimismiehen tutkittava vahinko ja määrättävä korvauksen suuruus. Tällöin on otettava huomioon, onko oman valtakunnan poroja ollut mukana vahinkoa aiheuttamassa.

Porojen rajanylitykseen liittyvistä tapahtumista on pidettävä pöytäkirjaa. Pöytäkirjaan on otettava tarkka selostus vahingon laadusta ja määrästä sekä kustannuslaskelma. Pöytäkirjan allekirjoittavat nimismies ja yksi todistaja kummastakin valtakunnasta.

8 artikla

Palauttaminen

Jos suomalaisia poroja tulee Norjan alueelle tai norjalaisia poroja Suomen alueelle, ja porojen rajanylitys on huomattava tai jatkunut pitemmän aikaa tai, jos on tapahtunut suomalaisten ja norjalaisten porojen sekaantumista keskenään, on sen valtakunnan asianomaisen

land. Tilsynsmannen skal sende skriftlig underretning om forsømmelser og feil til reingjerdekommissjonen.

Kapittel III

Reins grenseoverskridelse

Artikkel 7

Grenseoverskridelse. Melding og protokoll

Når det er konstatert at rein hjemmehørende i det ene riket, er kommet inn på det andre rikets område, skal lensmannen så snart som mulig gi melding om dette til vedkommende lensmann i det andre riket. Meldingen skal gi opplysning om antatt antall rein, stedet for grenseoverskridelsen og tid og sted for tilbakeføring av reinene. Meldingen skal gis pr. telegram eller pr. telefon. Dersom det ikke er mulig, skal det gis melding ved brev. Når meldingen skjer pr. telefon, skal meldingen bekräftes skriftlig så snart som mulig.

Dersom det er skjedd slik sammenblanding at lensmannen finner det nødvendig med utskilling, skal han i meldingen gi beskjed om dette. Han skal samtidig eller så snart som mulig etterpå gi særskilt melding om tid og sted for utskillingen.

Dersom det er oppstått skade som skal erstattes etter artikkel 12, skal lensmannen undersøke skaden og fastsette erstatningens størrelse. Det skal tas hensyn til om rein hjemmehørende i riket har medvirket til skaden.

Det skal føres protokoll hvor det blir gitt en fremstilling av hva som har foregått i forbindelse med reinens grenseoverskridelse. I protokollen skal det gis en nøyaktig beskrivelse av skadens art og omfang og en omkostningsberegning. Protokollen skal undertegnes av lensmannen og ett vitne fra hvert av rikene.

Artikkel 8

Tilbakeføring

Kommer finske rein inn på norsk område eller norske rein inn på finsk område og grenseoverskridelsen er betydelig eller har pågått i lengre tid eller det er skjedd sammenblanding med finsk og norsk rein, skal vedkommende lensmann i det rike hvor reinen oppholder

nimismiehen, jossa porot ovat, huolehdittava siitä, että porot mahdollisimman nopeasti palautetaan kotimaahansa.

Jos porojen rajanylitys on vähäinen ja tahtunut hiljattain ja poronomistajat molemin puolin rajaa ovat asiasta yhtä mieltä, voidaan porot palauttaa poronhoitajien toimesta takaisin kotimaahansa. Tällaisen yhteisymmärryksen poronomistajien välillä tulee olla kirjallinen. Rajanylityksestä on tehtävä niin pian kuin mahdollista ilmoitus molempien valtakuntien asianomaiselle nimismiehelle. Tällaisen palauttamisen osalta ei sovelleta 7, 11 ja 13 artikloiden määräyksiä.

9 artikla

Velvollisuus porojen noutamiseen

Jos poroja ei ole 8 artiklan 2 kappaleen mukaisesti ajettu takaisin siihen valtakuntaan, josta ne ovat kotoisin, on porojen kotimaan asianomainen nimismies, saatuaan 7 artiklassa mainitun ilmoituksen, velvollinen huolehtimaan siitä, että porot viipymättä noudetaan.

Jos on toimitettava erotus, on porot noudettava erotusta varten määrätynä aikana.

10 artikla

Erotus

Sen paikkakunnan nimismies, jossa erotus on toimitettava, on velvollinen huolehtimaan siitä, että erotus voidaan suorittaa sitä varten määrätynä aikana. Niiden porojen omistaja, joihin vieraat porot ovat sekaantuneet, on itse tai sijaisen edustamana velvollinen avustamaan erotuksessa. Erotuksesta on pidettävä pöytäkirjaa, johon mm. merkitään vieraiden porojen lukumäärä ja mikäli mahdollista kaikki porojen merkit.

Ote erotuksessa pidetystä pöytäkirjasta on mahdollisimman pian toimitettava porojen kotimaan asianomaiselle nimismiehelle.

Porojen kotimaan poronomistaja, joka vastaanottaa erotetut porot, on velvollinen antamaan kirjallisen tunnusteen vastaanotosta. Jäljennös tästä tunnusteesta lähetetään porojen kotimaan nimismiehelle yhdessä pöytäkirjaotteiden kanssa.

11 artikla

Maksu luvattomasta laiduntamisesta

Kun 7 artiklan mukainen ilmoitus on lähetetty, on sillä valtakunnalla, johon porot ovat

seg, påse at reinen så snart som mulig blir ført tilbake til sitt hjemland.

Dersom grenseoverskridelsen er ubetydelig og nylig har skjedd, og reineierne på begge sider av grensen er enige om det, kan reinen føres tilbake til sitt hjemland av reinvokterne. Slik overenskomst mellom reineiere må inngås skriftlig. Det skal så snart som mulig sendes melding om grenseoverskridelsen til vedkommende lensmann i de to riker. Hvor slik tilbakeføring har funnet sted, gjelder ikke bestemmelsene i artiklene 7, 11 og 13.

Artikkel 9

Plikt til avhenting av rein

Er reinen ikke i samsvar med artikkel 8, annet ledd, drevet tilbake til det rike hvor den hører hjemme, plikter vedkommende lensmann i reinens hjemland å sørge for at reinen uten opphold blir avhentet så snart han har mottatt melding etter artikkel 7.

Dersom utskilling må holdes, skal reinen avhentes til den tid som er fastsatt for utskillingen.

Artikkel 10

Utskilling

Lensmannen på det sted hvor utskillingen skal foregå, plikter å sørge for at utskillingen kan holdes til den tid som er fastsatt. Eierne av den rein som den fremmede rein er blandet sammen med, er pliktig til selv eller ved stedfortreder å hjelpe til ved utskillingen. Det skal føres protokoll for utskillingen hvor det bl.a. gis opplysning om antall fremmede rein og såvidt mulig alle reins merker.

Utskrift av protokollen skal så snart som mulig sendes til vedkommende lensmann i reinens hjemland.

De reineiere i reinens hjemland som overtar de utskilte rein, plikter å erkjenne mottakelsen skriftlig. Gjenpart av denne erkjennelse skal sendes sammen med protokollutskriften til lensmannen i reinens hjemland.

Artikkel 11

Betaling for ulovlig beite

Når det er sendt melding i samsvar med artikkel 7, har det rike som reinen er kommet

tulleet, oikeus vaatia maksuna porojen luvattomasta maassaolosta enintään 5 % laskettujen porojen arvosta.

Jos porot tavataan valtakunnassa sen jälkeen, kun 20 päivää on kulunut 7 artiklassa mainitun ilmoituksen lähettämisestä, käsitellään tilannetta uutena rajanylityksenä. Jos erotus on toimitettu, lasketaan määräaika erotukselle määrätystä päivästä.

12 artikla

Korvaus vahingosta

Vahinko, jonka toisesta valtakunnasta koitoisin olevat porot taikka niiden omistajat tai hoitajat ovat aiheuttaneet toisen valtakunnan asukkaille, sekä vahinko, joka on syntynyt valtiolle porojen omistajien tai hoitajien otettua puuta valtion metsästä, on korvattava. Korvausta ei kuitenkaan voida vaatia valtion metsässä syntyneestä vahingosta, jonka se, joka saamansa ilmoituksen johdosta on oleskellut valtakunnassa ajaakseen takaisin tai noutaakseen porot, on aiheuttanut, mikäli ei ole aiheutettu suurempaa vahinkoa kuin on ollut välttämätöntä.

13 artikla

Korvaus hallintokustannuksista

Kustannukset viranomaisten, todistajien ja valtuutettujen henkilöiden matkoista, porojen kokoamisesta, lukemisesta, poisajosta, paimentamisesta ja erottamisesta, 7 artiklan mukaisen ilmoituksen toimittamisesta sekä muista porojen rajanylityksen aiheuttamista toimenpiteistä on korvattava sellaisella rahamäärällä, jonka Suomessa vahvistaa lääninhallitus ja Norjassa fylkesmanni. Korvausta ei saa määrätä korkeammaksi kuin 5 % laskettujen porojen arvosta.

14 artikla

Arvon määrittämisen perusta

Arvo, jonka mukaan 11 artiklassa määrätty maksu ja 13 artiklassa mainittu korvaus lasketaan, määrätään edellisen vuoden teurasporojen keskihintojen perusteella siinä valtakunnassa, jonne porojen rajanylitys on tapahtunut.

15 artikla

Korvauksen ja kustannusten maksaminen

Viimeistään kolmen kuukauden kuluttua 17 artiklassa mainitun otteen saapumisesta vah-

inn i, rett til å kreve betaling for det ulovlige opphold med høyst 5 pst. av verdien av de opptalte dyr.

Dersom reinen påtreffes i riket etter at 20 dager er gått fra melding etter artikkel 7 ble sendt, blir forholdet å behandle som ny grensoverskridelse. Dersom utskilling er holdt, regnes fristen fra den dag som er fastsatt for utskillingen.

Artikkel 12

Erstatning for skade

Skade voldt det ene rikets innvånere av rein hjemmehørende i det annet rike eller av reiness eiere eller gjetere og skade voldt staten ved at eierne eller gjeterne har tatt virke i statsskog, skal erstattes. Dog kan erstatning ikke kreves for skade i statsskog voldt av den som etter mottatt melding har oppholdt seg i riket for å drive reinen tilbake eller for å avhente den, når det ikke er voldt større skade enn nødvendig.

Artikkel 13

Erstatning for administrasjonsomkostninger

Omkostninger ved offentlige tjenestemenns, vitners og bemyndigede personers reiser, ved samling, optelling, utdriving, vokting og utskilling, avgivelse av melding etter artikkel 7 og andre tiltak i forbindelse med reins overskridelse av grensen, erstattes med et beløp som i Finland fastsettes av länsstyrelsen og i Norge av fylkesmannen. Beløpet kan ikke settes høyere enn 5 pst, av verdien av de opptalte dyr.

Artikkel 14

Grunnlag for verdiberegning

Verdien som betaling etter artikkel 11 og erstatning etter artikkel 13 skal beregnes av, fastsettes på grunnlag av foregående års middelpriser på slaktrein i det rike hvor overskridelsen har funnet sted.

Artikkel 15

Innbetaling av arstatning og omkostninger

Senest tre måneder etter mottakelsen av utskrift som nevnt i artikkel 17 skal länssty-

vistaa Suomessa lääninhallitus ja Norjassa fylkesmanni ne rahamäärät, jotka 11 artiklan nojalla on maksettava. Nämä rahamäärät sekä 12 ja 13 artiklan mukaiset korvaukset suoritetaan sen valtakunnan yleisistä varoista, josta porot ovat kotoisin.

Kunkin vuosipuoliskon päätyttyä on lääninhallituksen ja fylkesmannin lähetettävä toisilleen ilmoitus veloitettavista rahamääristä sekä selvitettävä nämä tilit keskenään.

Jos poronomistaja joko tahallaan tai varomattomuudellaan aiheuttaa porojensa rajanylityksen, määrää Suomessa lääninhallitus ja Norjassa fylkesmanni, missä määrässä poronomistaja on velvollinen korvaamaan valtiolle sen maksun, joka tämän sopimuksen mukaisesti on toiselle valtakunnalle suoritettu.

Tällä tavalla vastaanotetut rahamäärät on käytettävä poronhoitoa edistäviin tarkoituksiin.

16 artikla

Kirjan pitäminen rajanylityksistä

Asianomaisen nimismiehen ja niiden henkilöiden, jotka 18 artiklan mukaisesti on valtuutettu toimimaan nimismiehen sijasta, on pidettävä lääninhallituksen Suomessa tai fylkesmannin Norjassa virallisesti vahvistamaa kirjaa, johon aikajärjestyksessä merkitään kaikki, mitä porojen rajanylitysten yhteydessä on tapahtunut. Erittäinkin siihen on merkittävä:

1. sananmukainen jäljennös 7 artiklan mukaan lähetetystä ilmoituksesta sekä tarkka maininta siitä, milloin ja miten se on lähetetty;
2. vastaanotettu ilmoitus siitä, että toisen valtakunnan poroja on tullut toiseen valtakuntaan, ja tarkka maininta sen sisällöstä sekä ilmoitus siitä, milloin ja miten se on vastaanotettu;
3. selostus siitä, mihin toimiin on ryhdytty 2 kohdassa mainitun ilmoituksen johdosta;
4. eritelty ilmoitus niistä kustannuksista, jotka 15 artiklan mukaisesti voidaan kokonaan tai osaksi vaatia perittäviksi toiselta valtakunnalta.

17 artikla

Pöytäkirjan ja kirjan jäljennöksen vaihto

Ote 7 artiklassa mainitusta pöytäkirjasta lähetetään Suomessa lääninhallitukselle ja Nor-

relsen i Finland og fylkesmannen i Norge fastsette de beløp som skal betales i henhold til artikkel 11. Disse beløp og erstatninger etter artiklene 12 og 13 betales av offentlige midler i det rike hvor reinen hører hjemme.

Ved utgangen av hvert halvår skal länsstyrelsen og fylkesmannen sende hverandre oppgaver over de beløp som kreves og gjøre opp med hverandre.

Dersom en reineier ved forsett eller uaktsomhet forårssalder at hans rein overskrider riksgrensen, avgjør länsstyrelsen i Finland og fylkesmannen i Norge i hvilken utstrekning reineieren skal være forpliktet til å erstatte staten den betaling som er betalt til det andre riket i samsvar med denne konvensjon.

Beløp som kommer inn på denne måte, bør brukes til fremme av reindriften.

Artikkel 16

Føring av bok om grenseoverskridelse

Det påligger vedkommende lensmann og de personer som i medhold av artikkel 18 er bemyndiget til å handle i stedet for lensmannen, å føre en bok som er autorisert av länsstyrelsen i Finland eller fylkesmannen i Norge. I boka skal det i kronologisk orden føres inn alt som har passert i forbindelse med reinsgrenseoverskridelse. Følgende opplysninger skal gis:

1. ordrett gjengivelse av melding som er sendt i henhold til artikkel 7 med nøyaktig gjengivelse av når og på hvilken måte meldingen er sendt;
2. melding som er mottatt omat rein fra vedkommende hjemland er kommet inn i det annet rike, med nøyaktig gjengivelse av meldingens innhold og angivelse av når og hvorledes den er mottatt;
3. opplysning om hva som er foretatt i anledning av slik melding som nevnt under punkt 2;
4. spesifisert oppgave over de omkostninger som i henhold til artikkel 15 kan kreves helt eller delvis refundert av det annet rike.

Artikkel 17

Utvexling av utskrift av protokoll og bok

Utskrift av den protokoll som er nevnt i artikkel 7, skal i Finland sendes til länssty-

jassa fylkesmannille mahdollisimman pian toimituksen pitämisen jälkeen.

Samalla tavalla lähetetään puolivuositain ote 16 artiklassa mainitusta kirjasta.

IV luku

Erinäisiä määräyksiä

18 artikla

Toimivallan delegointi

Suomessa lääninhallitus ja Norjassa fylkesmanni voi valtuuttaa yhden tai useamman asianymmärtävän henkilön suorittamaan tämän sopimuksen 7—10 artikloiden mukaan nimismiehelle kuuluvia tehtäviä.

Lääninhallituksen ja fylkesmannin on ilmoitettava toisilleen valtuutettujen henkilöiden nimet ja osoitteet.

19 artikla

Ajo- ja vetoporot. Muuttoteiden käyttö

Tämän sopimuksen määräyksiä ei sovelleta ajo- ja vetoporoihin, joita Suomen tai Norjan asukkaat käyttävät matkoillaan toisessa valtakunnassa. Tällaisia poroja älköön kuitenkaan laidunnettako asuinpaikkojen läheisillä, asianomaisten valtakuntien viranomaisten määräämillä alueilla.

Poronomistajat saavat muuttomatkoihinsa käyttää niitä toisen valtakunnan alueella olevia muuttoteitä, jotka poroaitakomissio vahvistaa. Muuttomatalla on kielletty laidunnamasta poroja toisen valtakunnan alueella.

Sopimusta ei sovelleta teurasporoihin, jotka asianmukaisesti paimennettuina luvallisesti tuodaan maahan.

Erityisten syiden vaatiessa voi toisen valtakunnan asianomainen nimismies antaa niille henkilöille, joiden tehtävänä on aidan tarkastus ja kunnossapito, luvan käyttää tämän valtakunnan aluetta.

20 artikla

Maastoajoneuvojen käyttö

Tämän sopimuksen edellyttämiä tehtäviä suoritettaessa saadaan valtakunnanrajasta riippumatta käyttää apuna tarkoitukseen sopivia maastoajoneuvoja siinä laajuudessa kuin niiden

relsen og i Norge til fylkesmannen. Dette skal skje så snart som mulig etter at forretningen er avholdt.

På samme måte sendes hvert halvår utskrift av den bok som er nevnt i artikkel 16.

Kapittel IV

Forskjellige bestemmelser

Artikkel 18

Delegasjon av myndighet

Länsstyrelsen i Finland og fylkesmannen i Norge kan bemyndige en eller flere kyndige personer til å utføre de oppgaver som lensmannen er tillagt i denne konvensjons artikler 7—10.

Länsstyrelsen og fylkesmannen skal gi hverandre melding om de bemyndigede personers navn og adresser.

Artikkel 19

Kjøre- og trekkrein. Bruk av flytteleier

Bestemmelsene i denne konvensjon gjelder ikke for kjøre- og trekkrein som innbyggerne i Finland og Norge bruker på reiser i det andre riket. Slike rein må likevel ikke beite på de områder i nærheten av boplassen som bestemmes av vedkommende rikes myndigheter.

Reineier har under flytting rett til å bruke de flytteleier over det annet rikes område som bestemmes av reingjerdekommissjonen. Det er forbudt å la reinen beite på det annet rikes område under slik flytting.

Konvensjonen gjelder ikke for slaktrein som lovlig innføres under betryggende vokting.

Dersom det foreligger særlige grunner, kan vedkommende lensmann i det andre rike gi tillatelse til at de personer som har tilsyn med og vedlikehold av gjerdet, får benytte det andre rikes område.

Artikkel 20

Anvendelse av terrengkjøretøy

Under utførelsen av de oppgaver som følger av denne konvensjon, kan hensiktsmessige terrengkjøretøy anvendes uavhengig av riksgrensens i den utstrekning slik anvendelse ikke stri-

käyttö ei ole vastoin asianomaisessa maassa voimassa olevia moottoriajoneuvoilla kulkemista erämaassa koskevia määräyksiä. Tällöin sovelletaan ajoneuvon ja sen kuljettajan niitä määräyksiä, jotka ovat voimassa kuljettajan kotimaassa.

21 artikla

Poromerkkien luettelo ja rekisteröinti

Suomessa Paliskuntain Yhdistyksen ja Norjassa poronhoitohallinnon on pyynnöstä toimitettava toisilleen luettelo niistä poromerkeistä, jotka on rekisteröity kummankin valtakunnan raja-alueella.

Toisessa valtakunnassa on kielletty rekisteröimistä uusia merkkejä, joita helposti voidaan erehtyä pitämään toisessa valtakunnassa aikaisemmin rekisteröityinä merkeinä.

Uudet merkit, jotka ilmoitetaan rekisteröitäviksi on ennen rekisteröimistä lähetettävä toisen valtakunnan rekisteriviranomaiselle. Tämän on viipymättä ilmoitettava, onko mitään huomautettavaa rekisteröintiä vastaan.

22 artikla

Erotusaidat

Molemmat valtakunnat ovat velvolliset rakentamaan ja kunnossapitämään erotusaitoja alueellaan niihin paikkoihin, jotka poroaitakomissio määrää.

23 artikla

Rangaistusmääräyksiä

Sitä, joka tahallaan tai varomattomuudesta vahingoittaa aita tai erotusaitaa taikka aukaisee sellaisissa aidoissa olevan veräjän huolehtimatta sen kunnollisesta sulkemisesta, rangaistaan sakolla, ellei asianomaisessa maassa voimassa olevan rikoslainsäädännön mukaisesti teosta ole määrättävä ankarampaa rangaistusta.

Syällisen on korvattava aiheuttamansa vahinko.

24 artikla

Välityslautakunta

Tämän sopimuksen tulkitsemisesta tai soveltamisesta syntyneen riidan voi kumpikin valtakunta saattaa kolmijäsenisen välityslautakunnan ratkaistavaksi. Kumpikin valtakunta valit-

der mot det enkelte lands gjeldende regler om ferdsel med motorisert kjøretøy i utmark. For kjøretøyet og føreren av dette anvendes de bestemmelser som gjelder i førrens hjemland.

Artikkel 21

Fortegnelse over og registrering av reinmerker

Renbeteslagsforeningen i Finland og Reindriftsadministrasjonen i Norge skal etter anmodning sende fortegnelse til hverandre over de reinmerker som er registrert i hvert rikes grenseområde.

Det er forbudt å registrere nye merker i det ene riket som lett kan føre til forveksling med merke som tidligere er registrert i det andre riket.

Nye merker som anmeldes til registrering, skal sendes til registreringsmyndigheten i det annet rike før registrering blir foretatt. Dersom denne myndighet har merknader til at registrering blir foretatt, skal det omgående gis melding om det.

Artikkel 22

Skillegjerder

De to riker er forpliktet til på sitt område å oppføre og vedlikeholde skillegjerder på de steder hvor reingjerdekommissjonen bestemmer.

Artikkel 23

Straffebestemmelser

Den som forsettlig eller uaktsomt beskadiger gjerde eller skillegjerde, eller åpner grind i slike gjerder uten å sørge for at den stenges på forsvarlig måte, straffes med bøter dersom den alminnelige straffelovgivning i vedkommende land ikke medfører strengere straff.

Gjerningsmannen plikter å erstatte voldt skade.

Artikkel 24

Voldgiftsnemnd

Twist om forståelsen eller anvendelsen av denne konvensjon kan hvert av rikene bringe inn for en voldgiftsnemnd på tre medlemmer. Hvert rike velger et medlem, mens formannen

see siihen yhden jäsenen, kun taas puheenjohtajan, joka ei saa olla Suomen eikä Norjan kansalainen, valitsevat kumpikin valtakunta yhdessä. Mikäli ne eivät voi sopia puheenjohtajasta, tulee niiden pyytää Ruotsin Lallitusta nimeämään puheenjohtajan.

Sen jälkeen kun puheenjohtaja on hankkinut asiasta kummankin valtakunnan lausunnot, välityslautakunta määrää kokoontumisensa ajan ja paikan sekä asian käsittelymuodot. Se määrää myös oman palkkionsa sekä miten tämä ynnä muut asian käsittelystä aiheutuneet kustannukset on valtakuntien kesken jaettava.

25 artikla

Voimaantulo

Tämä sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, kun sopimuspuolet ovat diplomaattiteitse toisilleen ilmoittaneet, että niiden valtiosäännön mukaiset vaatimukset sopimuksen voimaantulolle on täytetty.

Sopimus on voimassa kymmenen vuotta. Ellei sitä ole irtisanottu kahta vuotta ennen kuin mainittu aika päättyy, on se voimassa edelleen aina kymmenen vuotta kerrallaan.

Tässä artiklassa tarkoitettu irtisanominen on tehtävä diplomaattiteitse ja kirjallisesti.

Tällä sopimuksella kumotaan Suomen ja Norjan välillä 18 päivänä maaliskuuta 1952 tehty sopimus poroaitojen rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä muista toimenpiteistä porojen estämiseksi ylittämästä valtakuntien rajaa.

Tämä sopimus on tehty Helsingissä 3 päivänä kesäkuuta 1981 kahtena suomen- ja norjankielisenä kappaleena, jotka molemmat ovat yhtä todistusvoimaisia.

Ylläolevan vakuudeksi ovat allekirjoittaneet siihen asianmukaisesti valtuutettuina allekirjoittaneet tämän sopimuksen ja varustaneet sen sinetillään.

Suomen hallituksen puolesta:

Paavo Väyrynen

Norjan hallituksen puolesta:

Christian Berg-Nielsen

velges av de to riker i forening. Dersom de ikke blir enige, skal den svenske regjering anmodes om å oppnevne formannen. Formannen kan ikke være finsk eller norsk statsborger.

Voldgiftsnemnden bestemmer tid og sted for sin sammentreden og formene for sakens behandling etter at formannen har innhentet uttalelse fra de to riker. Den bestemmer sin egen godtgjørelse og hvorledes denne og de øvrige utgifter ved sakens behandling skal fordeles mellom rikene.

Artikkel 25

Ikrafttredelse

Denne konvensjon trer i kraft tretti dager etter den dag de kontraherende parter ad diplomatisk vei har meddelt hverandre at deres respektive konstitusjonelle betingelser for konvensjonens ikrafttredelse er oppfylt.

Konvensjonen skal gjelde i ti år fra ikrafttredelsesdatoen. Dersom den ikke blir sagt opp innen to år før utløpet av nevnte tidsrom, gjelder den i ytterligere ti år av gangen.

Oppsigelse i henhold til denne artikkel skal foretas ad diplomatisk vei og skriftlig.

Fra den dag denne konvensjon trer i kraft, oppheves konvensjonen av 18 mars 1952 mellom Finland og Norge om bygging og vedlikehold av reingjerder og andre tiltak for å hindre at rein kommer over grensen mellom de to riker.

Denne konvensjon er utferdiget i Helsingfors, den 3 juni 1981, i to eksemplarer på det finske og i to eksemplarer på det norske språk, som har samme gyldighet.

Til bekreftelse av foranstående har de undertegnede etter behørig fullmakt undertegnet denne konvensjon og forsynt den med sine segl.

For den finske regjering:

Paavo Väyrynen

For den norske regjering:

Christian Berg-Nielsen